

*Washington State
Pollution Liability Insurance Agency*

**Barnaamijka Tijaabada ah ee Deeqda iyo Amaahda Wareegta
ee Saliidda Kululaynta
HAGID**

**Pilot Heating Oil Revolving Loan and Grant Program
GUIDANCE**

Sawirka waxaa iska leh oo inoo oggolaaday access.wa.gov

*P.O. Box 40930, Olympia, Washington 98504-0930
1-800-822-3905 ▪ www.plia.wa.gov ▪ @PLIAWA*

Publication No. 03-2020-11 (DRAFT)

Boggan si ula kac ah ayaa looga tagay.

Tusmada Buugga

Hordhac.....	4
Qeexid.....	5
Erayada La Isku Gaabiyay	8
Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda ee Saliidda Kululaynta.....	9
I. Geeddi-socodka Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda ee Saliidda Kululaynta.....	10
1. Xaq-u-yeelashada.....	10
2. Diidmada.....	10
3. Codsiga	10
4. Dib-u-eegista Codsiga.....	13
5. Barnaamijka Aqbalidda.....	13
6. Shaqada Daraaseynta Qorsheynta Horudhaca ah (PPA) iyo Deeqda PPA	13
7. Mudnaansiinta Codsiga ee Maalgelinta	15
8. Kulanka Qaadashada iyo Istiraatiijiyadda Maaliyadeed	15
9. Maalgelinta Amaahda iyo Bixinta Lacagaha Qaansheegga.....	16
10. Dib-u-bixinta Lacagaha Ka-qaybgalaha	17
11. Joojinta ama Hakinta Amaahda	17
12. Maalgelinta Deeqda iyo Bixinta Lacagaha Qaansheegga.....	19
13. Dib-u-bixinta Lacagaha Deeqda	20
14. Joojinta iyo Hakinta Deeqaha	20
II. Macluumaad Dheeraad ah.....	21
1. Xeer-nidaamiyeyaasha iyo Sharciyada Dowladda ee Ku Habboon.....	21
2. Mas'uuliyadaha iyo Doorka Ka-qaybgalaha	21
3. Mas'uuliyadaha iyo Doorka PLIA.....	22
4. Furfuridda Taangiga/Haanta Saliidda Kululaynta	22
5. Casriyaynta ama Beddelidda Nidaamka Taangiga/Haanta Saliidda Kululaynta	23
6. Adeegyada Qandaraaslaha	23
7. Kharashaadyada U-qalma	23
8. Ikhtiyaarrada Dib-u-bixinta, Dib-u-dhigidda, Dulqaadka, iyo Cafiska	24
A. Amaahda.	24
B. Dhibaatooyinka Dib-u-bixinta Lacagaha	24
C. Cafiska Amaahda ama Dib-u-bixinta Lacagaha	25
Lifaafa A	27

Hordhac

Hay'adda Caymiska Mas'uuliyadda Wasakhawga ee Gobolka Washington (PLIA) ayaa bixinaysa hab maalgelin dowladeed oo hufan si looga taageero milkiilayaasha iyo hawlgaliyaasha buuxinta shuruudaha nadiifinta deegaanka ee loogu talagalay nidaamyada taangiga ama haanta saliidda kululaynta.

Gobolka Washington ayaa waxaa ka jira in ka badan 50,000 oo ah nidaamyada taangiga ama haanta saliidda kululaynta. Sida haamaha kale ee kaydka dhulka hoostiisa la geliyo ee ka jira gobolka oo dhan, haamaha saliidda kululaynta waa kuwo gaboobaya oo sii xumaanaya. Nidaamyadan haanta ayaa badankooda ku yaalla guryaha gaarka loo leeyahay. Badanaa, caymiska milkiilaha guriga ma caymiyo kharashaadyada iyo mas'uuliyadaha ka dhalanaya haanta daadanaysa. Tani ayaa waxay sababi kartaa in milkiilaha guriga uusan haysan awood dhaqaale oo wax looga qabto faddaraynta ama wasakhda. Haamaha saliidda kululaynta ee lagu diiwaangaliyay Barnaamijka Caymiska Saliidda Kululaynta (HOIP) ee PLIA ka hor 2 da Luulyo, 2020¹, HOIP ayaa siiya siyaasad bilaash ah milkiilayaasha guryaha diiwaangashan, oo loogu talagalay haamaha shaqeynaya, caymis dhan ilaa \$60,000 oo loogu talagalay kharashaadka la xiriirra nadiifinta faddaraynta ama wasakhda ee ka dhalanaysa daadashada haanta saliidda kululaynta. Caynsanaanta caymiska HOIP looma heli karo haamaha aan shaqeyn, oo looma adeegsan karo in lagu bixiyo lacagaha beddelka haanta saliidda kululaynta ama casriyaynta kaabayaasha. Kuwa caymisan qaarkood, xadka siyaasadda kuma filna in si buuxda loogu bixiyo kharashaadyada nadiifinta. Barnaamijka HOIP uma furna ka-qaybgalayaal cusub. Diiwaangelinnada hadda iyo wareejinnada diiwaangelinnada jira (tusaale, ee uu guri iibiyaha ku wareejinayo iibsadaha) ayaa lagu sii caymin doonnaa barnaamijka.

Si loo sii taageero milkiilayaasha iyo hawlgaliyaasha, PLIA ayaa hirgelinaysa Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda Wareegta ee Saliidda Kululaynta² (Barnaamijka) in uu bixiyo kaalmo dhaqaale. Barnaamijkan ayaa la qaabeeyay ka-dib Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda Haanta Kaydka ee Dhulka Hoostiisa ee PLIA. Barnaamijka ayaa bixin doonnaa deeqo iyo amaahyo dulaarkoodu yar yahay sidaa daraadeed milkiilayaasha iyo hawlgaliyaasha nidaamka saliidda kululaynta ayaa:

- Waxay bixin karaan lacagta daraaseynta goobta iyo nadiifinta saliidda daadatay.
- Casriyee, beddel, ama meesha ka saar nidaamyada haanta saliidda kululaynta si looga hortaggo daadashada mustaqbalka ah.
- Ku rakib kaabayaal cusub.

Dokumentigan ayaa bixiya guudmarka Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda Saliidda Kululaynta wuxuunna u adeegaa sida higid tarjumaad maadaama PLIA uu buuxiyo xeerarka Barnaamijka leh. Hagiddan ayaa sidoo kale ku qoran liisaska mas'uuliyadaha iyo doorarka PLIA iyo hawlgaliyaasha iyo milkiilayaasha haanta saliidda kululaynta. Cusboonaysiinta lagu sameeyo Barnaamijka iyo xeerarka ayaa waxaa ay ku xusan yihiin mareegtada PLIA oo ah www.plia.wa.gov.

Fadlan wac 1-800-822-3905 ama iimayl u dir pliamail@plia.wa.gov si aad u hesho macluumaad dheeraad ah ama su'aalo ku saabsan hagiddan.

Sawirka waxaa iska leh oo inoo oggolaaday Filco Company, Inc.

¹ [RCW 70A.330.040\(1\)](#).

² [Cutubka 70A.345 RCW Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda Wareegta ee Haantda Kaydka Dhulka Hoostiisa](#).

Qeexid

Hay'adda	Hay'adda Caymiska Mas'uuliyadda Wasakhowga ee Gobolka Washington (PLIA).
Heshiiska Gelidda	Heshiis u oggolaanaya PLIA iyo wakiilkeeda xuquuqda gelidda gurigaaga si ay u sameeyaan xog ururin iyo korjoogteyn.
Heshiis	Heshiiska u dhaxeeya milkiilaha haanta saliidda kululaynta ama hawlgaliyaha iyo PLIA oo faahfaahinaya mas'uuliyadaha iyo xuquuqaha uu leeyahay dhinac kasta.
Codsadaha	Milkiilaha ama hawlgaliyaha nidaamka haanta saliidda kululaynta ee codsaday amaahda ama deeqda.
Amaahde	Qofka ama hay'adda loo oggolaaday in ay qaataan amaahda ka-dibna ku waajibta dib-u-bixinteeda iyo ujuurrooyin kasta oo dheeraad ah iyada oo la raacayo shuruudaha amaahda.
Curaar	Guriga ku waajibta dammaanadda ee dhaca gudaha kantaroolka sharci ee amaah-bixiyaha kaas oo la iibin karo si loogu bixiyo qaddar kasta ee lagu leeyahay.
Cadaaladda Deegaanka	La-dhaqanka cadaaladda ah iyo ku lug lahaanshaha macanaha leh ee dadka oo dhan iyadoo aan loo eegin jinsiga, midabka, asal ahaan dalka ay ka soo jeedaan, ama dakhliga, iyadoo la tixgelinayo horumarka, hirgelinta, iyo fulinta shuruudaha, xeer-nidaamiyeyaasha, iyo siyaadaha deegaanka.
Xarun	Meel ama goob kasta oo walax khatar ah la dhigay, lagu keediyay, lagu daadiyay, ama lagu meelayaay ama si kale looga helo. Cutubka 70A.305 RCW.
Deeq	Qaddar lacag ah oo ay bixiso PLIA oo loogu talagalay kharashaadka la xiriira nadiifinta haanta saliidda kululaynta, dayactirka, ama xiridda taas oo aan u baahnayn wax dib-u-bixin ah ama dammaanadda xuquuqda lagu haysanayo mulkiyadda guri.
Haanta Saliidda Kululaynta	Haanta iyo tuubbooyinka ku xiran, ha ahaadaan kuwa dhulka ka sarreeya ama ka hooseeya, ama kuwa ku jira qaybta hoose ee guriga, iyadoo tuubbooyinka ay ku xiran yihiin haanta loogu talagalay kululaynta meel ama goob ay ka shaqeeyaan ama ku nool yihiin aadane oo ku yaalla dhismaha halka ay haantu ku taallo. Haanta saliidda kululaynta ayaa loo arkaa in ay tahay haanta kaydka dhulka hoostiisa.
Nidaamka Haanta Saliidda Kululaynta	Haanta saliidda kululaynta iyo foornada la xiriirta iyo/ama habka kululaynta ee dhismaha gudahiisa ah.
Barnaamijka Gargaarka Farsamo ee Saliidda Kululaynta	Barnaamijka ay maamusho PLIA ee laga yaabo in uu bixiyo latalin farsamo gaar u ah goobta oo aan rasmi ahayn oo la siiyo shakhsiyaadka sameynaya tallaabooyin sixid madax-bannaan oo laga hirgelinayo goobta qashinka ee halista ah.
Xarunta Haanta Saliidda Kululaynta	Goobta nidaamka haanta saliidda kululaynta ee la qorsheeyay ama rumoowday.

Xuquuqda lagu haysanayo mulkiyadda guri	Sheegashada ama xannibaada lagu soo rogo guri loo adeegsaday in damaanad ahaan loogu soo qaato deyn.
Amaah	Qaddar lacag ah oo ay PLIA ku abaalmariso milkiilaha ama hawlgaliyaha haanta saliidda kululaynta ee la dayactiray oo leh dulsaar.
Bulshada Deeqda iyo Amaahda	Qalabka internet-ka ku shaqeeya oo ay adeegsadaan milkiilayaasha ama hawlgaliyaasha iyo la-taliyeyaashooda si ay u codsadaan amaah ama deeq, iyo si ay u eegaan ama u maareeyaan mashaariicdooda.
Dowladda Hoose	Qayb-hoosaad siyaasadeed oo gobolka ka mid ah, oo ay ku jiraan magaalada, degmada, degmada ujeeddada gaarka ah, qabiilka, ama shirkadaha kale ee dowladda hoose.
Xeerarka Nadiifinta MTCA	Cutubka 173-340 WAC
Hawlgaliyaha	Qofka kantaroola, mas'uulka ka ah, hawlgalka maalinlaha ah ee nidaamka haanta saliidda kululaynta.
Milkiilaha	Qofka iska leh nidaamka haanta saliidda kululaynta.
La-taliyeyaasha Deegaanka ee PLIA	Qandaraaslayaasha ugu muhiimsan ee PLIA u xulata in ay qabtaan Daraaseynta Qorsheynta Horudhaca ah.
Ka-qaybgalaha Barnaamijka	Milkiilaha ama hawlgaliyaha nidaamka haanta kaydka dhulka hoostiisa ee saliidda kululaynta kaas oo loo oggolaaday barnaamijka lana siiyay Deeqda PPA.
Daraaseynta Qorsheynta ee Horudhaca ah	Ujeedooyinka Barnaamijkan awgood; aqoonsashada, sida ku habboon, ilaa iyo xadka faddaraynta ama wasakhaynta, ficillada nadiifinta ee loo baahan yahay, iyo qiyaasta kharashka nadiifinta iyo casriyayn kasta ee loo baahan yahay in lagu sameeyo kaabayaasha
Barnaamijka	Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda Saliidda Kululaynta ee ku cad Cutubka 70A.345 RCW .
Qiimaha Dulsaarka Aasaasiga ah	Qiimaha dulsaarka ee uu dejiyay Kaydka Federaalka ee Mareykanka .
Mashruuc	Qorshe hawleed leh ujeedo gaar ah iyo waqti la aqoonsaday.
Siideyn ama Daadin	Gelidda oo si kama ah ama si ula-kac ah ku dhacda ee walax khatar ah ay ku galaan deegaanka, oo ay ku jiraan balse aanan ku xaddidnayn ka-tagidda ama ka takhalusidda weelal ay ku jiraan walxo khatar ah.
Tallaabada sixidda	Tallaabo kasta ama kharash kasta ee waafaqsan ujeedooyinka Habka Xeerka Xakameynta Sunta (MTCA) si loo aqoonsado, baabi'yo, ama loo yareeyo halis kasta ama halista suuragalka ah ee walxaha khatarta ah ee wajahaya caafimaadka aadanaha ama deegaanka. Tani waxaa ka mid ah waxqabadyo kasta oo baaritaan ama korjoogteyn la xiriira siideyn/daadasho kasta ama hanjabaadda siideynta/daadinta wax khatar ah iyo

qiimeyn caafimaad kasta ama daraasadaha saameynta caafimaadka ee la sameeyay si loo go'aamiyo halista ama halista suuragalka ah ee caafimaadka aadanaha.

Adeeg Bixiyaha Shirkad bixisa la-talinta arrimaha deegaanka iyo waxbarashada nidaamka haanta saliidda kululaynta ee la siiyo milkiilaha ama hawlgaliyaha ee ku saabsan nadiifinta lagama maarmaanka ah ee waafaqsan Xeer-nidaamiyayaasha MTCA. Adeeg Bixiyaha maahan shaqaalaha ama wakiilka PLIA.

Bayaanka Shaqada Hab lagu sharxayo shuruudaha shaqada mashruuca. Kani wuxuu qeexayaa waxqabadyada gaarka u ah mashruuca, waxyaabaha la keeni karo, iyo waqtiyada.

Maalinta shaqada Cabbiraadda waqtiga oo loola jeedo maalin kasta oo shaqo caadi ah la qabto. Maalinta shaqada hay'adda ayaa loo tixgeliyaa Isniin ilaa Jimco, marka laga reebo maalmaha fasaxa ee toddobaadka iyo fasaxyada dowladda.

Erayada La Isku Gaabiya

- CAP** Qorshaha Tallaabada Nadiifinta
- CERCLA** Xeerka Mas'uuliyadda, Magdhowga iyo Waxqabadka Deegaanka ee Ballaaran
- DOH** Waaxda Caafimaadka ee Gobolka Washington
- Ikooloji** Waaxda Ikoolojiga ee Gobolka Washington
- HOIP** Barnaamijka Caymiska Saliidda Kululaynta ee
- HOTAP** Barnaamijka Gargaarka Farsamo ee Saliidda Kululaynta
- MTCA** Xeerka Habka Xakameynta Sunta, [cutubka 70A.305 RCW](#) iyo [cutubka 173-340 WAC](#).
- PLIA** Hay'adda Caymiska Mas'uuliyadda Wasakhowga ee Gobolka Washington
- PPA** Daraaseynta Qorsheynta ee Horudhaca ah
- RCW** Xeerka Washington ee Dib-loo-eegay
- WAC** Xeerka Maamulka ee Washington

Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda ee Saliidda Kululaynta

Sida ku cad Barnaamijkan, PLIA ayaa ka caawinaysa milkiilayaasha ama hawlgaliyaasha haanta saliidda kululaynta kharashaadka ku baxaya nadiifinta guriga ku wasakhoobay daadashada saliidda kululaynta, oo ay ku jiraan furfuridda iyo bixinta haanta, iyo rakabidda dhisme ama kaabayaal cusub ama ku daridda ama ku saa'idinta waxyaabo dheeraad ah dhismaha ama kaabayaasha jira.

PLIA ayaa maareysa Barnaamijka iyada oo kaashanaysa Waaxda Caafimaadka (DOH). PLIA ayaa qabanaysa codsiyada, sameynaysa daraaseynta qorsheynta ee horudhaca ah (PPAs), bixinaysaa talo farsamo, ka caawinaysa u-kuurgelidda ikhtiyaarada maaliyadeed, amaahinaysa amaah, waxayna kormeeraysaa nadiifinta. DOH ayaa buuxinaysa daraaseynta maaliyadeed ee Codsadayaasha, maareynaysa koontooyinka amaahda, waxayna PLIA u gudbinaysaa talo-soojeedinta amaahinta. Maaliyadaha barnaamijka ayaa la bixiyaa iyadoo loo marayo deeqda PPA, iyo amaah dulsaar-yar taas oo dib loo siiyo PLIA. Xaalado xaddidan, ayay PLIA ku bixisaa maaliyado loo marayo deeqda Caafimaadka Deegaanka, ama deeqda Dhibaataada Maaliyadeed.

Dhammaan Ka-qaybgalayaasha Barnaamijka ee u-qalma ayaa hela abaalmarinta deeqda oo gaaraysa ilaa iyo \$5,000 oo loogu talagalay daraaseynta goobta iyo \$1,000 oo loogu talagalay ku qoridda Barnaamijka Gargaarka Farsamo ee Saliidda Kululaynta³ (HOTAP). Deeqahaasi dib looma siiyo PLIA, balse qaddarka deeqda ayaa loogu daraa sida qayb ka mid ah abaalmarinta maalgelinta guud, taas oo ku xaddidan ugu badnaan \$75,000. Ka-dib daraaseynta goobta iyo daraaseynta maaliyadeed ee ay buuxiso DOH, PLIA ayaa go'aamin doonta haddii Ka-qaybgalaha Barnaamijka uu u qalmo maalgelinta amaah ama deeq dheeraad ah. [RCW 70A.345.030\(2\)](#) ayaa u oggolaanaya PLIA in ay maalgeliso ilaa iyo \$75,000 oo loogu talagalay hal xarun (goob) ee haanta saliidda kululaynta. Maalgelintan waa mid labaad oo lagu daro caynsanaanta caymiska milkiilaha ama hawlgaliyaha goobta, taas oo uu ku jiro caymiska laga helo HOIP, iyo caymiska milkiilayaasha guriga. PLIA ayaa ugu horreyn bixinaysa maaliyado loo marayo amaah dulsaarkeedu uu hooseeyo.

Maaliyadaha ayaa keliya loo adeegsan karaa waxqabadyada shaqada ee u-qalma sida:

- Bixinta ciidda wasakhaysan ama ku beddelidda ciid nadiif ah.
- Bixinta nidaamka haanta saliidda kululaynta iyo rakabidda nidaam la casriyeeyay.
- Tallaabooyin sixid oo lagu yareynayo halisaha ku wajahan ciidda, biyaha ku jira dhulka hoostiisa, iyo/ama hawada guriga gudahiisa.

Xarunta (goobta) haanta saliidda kululaynta ee ku cad amarka Xeerka Habka Xakameynta Sunta (MTCA) ama digreetada oggolaanshaha ee Waaxda Ikoolojiga (Ikooloji) uma qalmaan Barnaamijka.

³ [Cutubka 374-80 WAC ee Barnaamijka Gargaarka Farsamada iyo La-talinta.](#)

I. Geeddi-socodka Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda

Milkiilaha ama hawlgaliyaha ayaa Barnaamijka codsan kara waqti kasta inta lagu guda jiro muddada codsiga furan. Muddada codsiga ayaa furnaan doonta ilaa iyo 45 maalmood ama ilaa iyo inta laga helayo 35 codsiyo oo la buuxiyay. Si kastaba PLIA ayaa xiri karta muddada codsiga waqti hore haddii ay qasab ka dhigaan maaliyadaha iyo/ama kheyraadada Hay'adda ee xaddidan. PLIA ayaa boggeeda ku daabici doonta ogeysiis faahfaahinaya haddii geeddi-socodka codsiga uu furan yahay ama uu xiran yahay.

Barnaamijka wuxuu filayaa wareeg loo maraaya aqbalidda codsiyada iyo qaybinta maaliyadaha amaahda ama deeqda lix bilood kasta (hadba sida ay maalgelintu oggoshahay). Si loo tixgeliyo wareegga maalgelinta Barnaamijka, codsi dhammeystiran waa in la soo gudbiyo inta lagu guda jiro muddada codsiga.

1. Xaq-u-veelashada

Si ay xaq ugu yeeshaan, Codsadayaasha waa in ay:

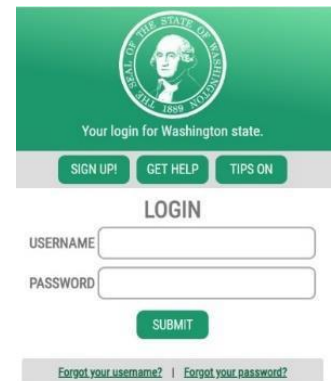
- Iska leeyihiin ama uu u kiraysan yahay guriga ama dhismaha ay ku taallo haanta saliidda kululaynta. Haddii guriga la kiraystay, markaa hawlgaliyaha waa in uu bixiyaa oggolaansho qoraal ah oo uu milkiilaha guriga ku oggolaanayo shuruudaha Barnaamijka.
- Soo gudbiyaan codsi buuxa.
- Buuxiyaan shuruudaha kale ee ku xusan Xeerarka Barnaamijka.
- Ka soo daaleen maaliyado caymis kasta ee la heli karo ama bixiyaan caddeynta diidmada caymiska.
- Ka soo daaleen maaliyadaha caymiskooda HOIP, haddii uu khuseeyo, ka hor inta aysan sii wadin Barnaamijkan.

2. Diidmada

PLIA waxay diidi kartaa in ay amaahda ama deeqda siiso Codsadaha waqti kasta inta lagu guda jiro geeddi-socodka. Sharraxaad qoraal ah oo lagu sharxayso sababaha diidmada ayaa waxaa loo diri doonaa Codsadaha.

3. Codsiga

Ka codso barta internet-ka ee Bulshada Deeqda iyo Amaahda ee PLIA ama PLIA kala xiriir iimaylka pliamail@plia.wa.gov, ama telefoonka 1-800-822-3905 si aad u codsato codsiga warqadda ah. Keliya hal

codsi oo buuxa ayaa loo baahan yahay si loogu tixgeliyo abaalmarin maaliyadeed kasta (oo ah, midkood abaalmarinta amaah ama abaalmarinta deeqda).

Codsiyada ayaa loo aqbalaa sida ay u soo kala horreeyaan ee loo helo. Tani waxaa ka mid ah codsiyada waraaqda ah iyo kuwa internet-ka lagu soo gudbiyo. Keliya codsiyada la soo buuxiyay ayaa la tixgeliyaa.

Barnaamijka ayaa maaliyad ku abaalmarinaya ilaa iyo 26 Codsadayaal inta lagu guda jiro wareegga abaal-marinta lixda bilood, wuxuunna filayaa in uu ka baraandego ilaa iyo lix codsiyo bil kasta oo loogu talagalay shan bilood. Haddii ay dhacdo in wareegga abaalmarinta ay ka soo qaybgalaan in ka yar 26 Codsadayaal oo u-qalma, PLIA ayaa waxay yareyn kartaa tirada kuwa lagu abaal-marinayo wareeggaasi waxayna tiro la mid ah ku kordhin kartaa kuwa lagu abaalmarinayo wareegga xiga.

- Inta lagu guda jiro muddada codsiga, PLIA ayaa aqbali doonta codsiyada ilaa 45 maalmood ama ilaa iyo inta laga helayo 35 codsiyo oo la buuxiyay. PLIA ayaa dib u eegi doonta codsiyada si ay u xaqiijiso in ay dhammeystiran yihiin iyo in kale. Haddii codsiga ama arjiga uusan dhammeystirnayn, PLIA ayaa waxay qoraal ku oggeysiin doontaa Codsadaha isla-markaana Codsadaha wuxuu heli doonaa 10 maalmood oo kuwa shaqada ah laga bilaabo taariikhda ogeysiiskaasi si uu u bixiyo macluumaadka ka maqan. Codsiyada aan buuxin ee aan la dhammeynin muddada 10ka maalmood ka-dib waa la tuuri doonaa shakhsiyaadkana waa in ay dib u soo codsadaan.
- PLIA ayaa xafidi doonta boosaska codsiga ee wareeg codsi kasta iyadoo la raacayo shaxda hoose. Haddii boosaska loo xafiday ama loo kaydiyay degmadaada ay buuxaan, codsigaaga waxaa loo wareejin doonaa wareegga xiga ee abaal-marinta haddii ay jiraan boosas laga heli karo degmooyinka kale. Boosaska kale ee degmada ee la heli karo ayaa lagu buuxin karaa codsiyada buuxa, iyadoo la raacayo sida loo kala hor helay.
- Ujeeddoyinka Barnaamijkan awgood, ayaa Gobolka Washington waxaa loo kala qaybin doontaa kooxahan degmooyinka ee soo socda:

Kooxaha	Boosaska la
King, Snohomish, Skagit, Whatcom, San Juan, Island	17
Clallam, Jefferson, Grays Harbor, Pacific, Mason, Kitsap, Thurston, Pierce	4
Lewis, Wahkiakum, Cowlitz, Clark, Skamania, Klickitat	1
Kittitas, Yakima, Benton, Franklin	1
Ferry, Stevens, Pend Oreille, Lincoln, Spokane, Whitman, Garfield, Walla Walla, Columbia, Asotin	2
Okanogan, Chelan, Douglas, Grant, Adams	1
Wadarta guud ee codsiyada	26

Codsadayaasha waa in ay bixiyaan:

- Wax caddeynaya diidmada sheegashada caymiska oo laga helay siyaasadda caymiska Codsadaha, sida ku habboon nadiifinta.
- Heshiiska Gelidda oo saxiixan oo u oggolaanaya PLIA iyo wakiiladeeda xuquuqaha gelidda guri kasta ee ka mid ah Goobta si ay u sameeyaan xog ururin iyo korjoogteyn. Haddii wasakhda ama faddarynta la go'aamiyay in ay guriga ku daadatay, Codsadaha wuxuu isku-dayi doonaa in uu galo.
- Codsiga buuxa waa in ay ku qoran yihiin:
 - Magaca codsadaha, cinwaanka, xaaladda guurka haddii uusan ahayn codsi wadajir ah.
 - Xaqiijinta Dakhliga:
 - Shaqeeya: W-2 sannadkii hore iyo laba bayaan oo caddeynaya mushahaar dhowaan ah.
 - Iskii-u-shaqeysye: canshuur-celin saddex sano ah; oo ku xiran nooca shaqada PLIA waxay kaa codsan kartaa dokumentiyo dheeraad ah.
 - Macluumaadka koontada amaanada ama maalgashiyada, ama xaalad maaliyadeed kale: PLIA ayaa codsan karta dokumentiyo dheeraad ah.
 - Dhammaan macluumaadka loo gudbiyay PLIA waa in ay leeyihiin waxyaabo lagu aqoonsado sida lambarka damaannada bulshada iyo lambarrada koontada oo calaamadaysan. Dhammaan macluumaadka loo gudbiyay PLIA waxaa ku waajiba codsiyada diiwaannada dadweynaha.
 - Ka hor bixinta abaalmarinta maaliyadsiiinta, Ka-qaybagalayaasha Barnaamijka ayaa u soo gudbiya warbixinta amaahda DOH ee loogu talagalay halis qaadashada kama dambeysta ah. PLIA ayaa bixin doonta linkiga bogga ama mareegtada.
 - Liiska Hantida iyo Deymaha (ma ahan in ay ku qoran yihiin lambarrada koontooyinka balse waa in ay ku qoran yihiin baaqiga lagu leeyahay iyo qaddarada lacag-bixinta billaha).
 - Sida ku habboon, sharaxaadda ilaha dhabta ah ama suuragalka ah ee maalgelinta tallaabada nadiifinta, oo ay ku jiraan:

- Siyaasadaha caymiska iyo sheegashooyinka ka dhanka ah siyaasadahan.
- Dacwadaha la xareeyay si loo raadiyo sheegashada ka-qaybgalka ama sheegashada dib-u-helidda ama dib u soo celinta kharashka ee ku cad MTCA.
- Qodobbo kasta oo kale ama kala-caddeyta ay codsatay Hay'adda soo-gudbinta ka-dib.

4. **Dib-u-eegista Codsiga**

- Codsiga in uu buuxo iyo in kale ayaa dib eegis lagu sameyn doonnaa maadaama la soo gudbiyay. Marka muddada codsiga furan ay xiranto, codsiyada buuxa ayaa loo lambareyn doonna sida loo kala hor helay, oo ku saleysan waqtiga shaabadda la saaray (eeg Qaybta 7aad Mudnaansiinta Codsiiga ee Maalgelinta).
- Lix-iyo-labaatan codsiyo ayaa waxaa la waafajin doonnaa lix kooxood oo kuwa degmooyinka ah sida kor lagu qeexay.

5. **Aqbalidda Barnaamijka**

PLIA ayaa qoraal ku ogeysiin doonta 26 Codsadayaal ee la codsaday. Waraaqda aqbalidda ayaa xaqiijinaysa in codsade uu noqdo Ka-qaybgalaha Barnaamijka waxaanna ku jira macluumaad ku saabsan tallaabooyinka xiga ee Barnaamijka.

6. **Shaqada Daraaseynta Oorsheynta Horudhaca ah (PPA) iyo Deeqda PPA**

- a. Tallaabada xigta ee geeddi-socodka waa daraaseynta PPA, ee lagu sameeya goota saliidda kululaynta (ama soo-gudbinta Codsadaha soo gudbiyo macluumaad u dhiganta oo ay tahay in ay ansaxido PLIA). Shaqada PPA ayaa lagu aqoonsadaa, sida ku habboon, ilaa iyo xadka faddaraynta ama wasakhaynta, ficillada nadiifinta ee loo baahan yahay, iyo qiyaasta kharashka nadiifinta iyo casriyaynta kasta ee loo baahan yahay in lagu sameeyo kaabayaasha xarunta. Shaqada PPA ayaa waxaa sameeya la-taliyaha deegaanka u xilsaaran oo ay PLIA-qandaraas kula jirto.
- b. Ka-qaybgale Barnaamij Kasta wuxuu u-qalmaabaalmarinta deeqda PPA oo gaaraysa ilaa \$5,000 ee loogu talagalay qiimeynta goobta iyo \$1,000 oo loogu talagalay isku qoridda HOTAP. Codsida dheeraad ah looguma baahna deeqdan. Ka-qaybgalayaasha Barnaamijka dib uma bixiyaan deeqda PPA.

- c. Ka-qaybgalayaasha Barnaamijka ee ku diiwaangashan HOIP-ga ee PLIA loogama baahna in ay helaan PPA. Bayaanka Shaqada ee laga helayo sheegashada caymiska ayaa bixiya macluumaad u dhigma PPA.
- d. PLIA ayaa dib u eegaysa shaqada PPA waxayna helaysaa natiijooyinka baaritaannada iyo tijaabooyinka uu sameeyay la-taliyaha deegaanka ee PPA. Shaqadaasi PPA waxaa ka mid noqon kara:
- Ururinta muunadaha ciidda iyo sameynta falanqayn shaybaar.
 - Ururinta naamuunadaha uumiga iyo sameynta falanqayn shaybaar.
 - Ururinta, korjoogteynta iyo sameynta falanqaynta shaybaarka ee muunadaha.
 - Sameynta qaabka goobta oo aragti maskaxeed ku saleysan.
 - Aqoonsashada waxyaabaha kale ee beddeli kara nadiifinta ee la doorbidayo.
 - Sameynta qorshe hawleedka tallaabada nadiifinta (CAP).
 - Sameynta tilmaamaha nakh-shadda ee loogu talagalay casriyeynta kaabayaasha sida casriyeynta nidaamka hadda ama rakibidda nidaamka kululaynta oo cusub.
- e. Deeqda PPA ayaa kaafin doonta ilaa iyo \$5,000 oo shaqada PPA ah. Haddii kharashaadka shaqada PPA ay ka yar yihiin \$5,000, markaa Ka-qaybgalayaasha lama siiyo farqiga. Kharashka kama dambeysta ah ee shaqada PPA ayaa waxaa laga jaraa qaddarka guud ee maalgelinta oo suuragal ah in lagu abaal-mariyo Ka-qaybgalaha Barnaamijka. Tusaale ahaan, qaddarka ugu badan ee Ka-qaybgalaha Barnaamijka loogu abaal-marin karo Barnaamijka waa \$75,000. Haddii shaqada PPA uu ku baxayo kharashaad dhan \$3,000, markaa qaddarka ugu badan ee loo bixiyo abaal-marinta amaahda ama deeqda waa \$72,000.
- f. Haddii Ka-qaybgalaha Barnaamijka uu doorto in uu isku qoro HOTAP-ka PLIA, \$1,000 oo ujuuro is-qoritaan oo dheeraad ah ayaa lagu daraa deeqda PPA. Qaddarkan ayaa sidoo kale yareynaya wadarta guud ee qaddarka maalgelinta ugu badan ee lagu abaal-marin karo.

7. **Mudnaansiinta Codsiga ee Maalgelinta**

- a. Ka-dib marka la dhammeeyo shaqada PPA ee dhammaan ka-qaybgalayaasha wareegga hadda (ama waxa u dhigma shaqadada PPA ay ansixiso PLIA), codsiyada waxaa loo kala dhigi doonaa sida ay mudnaanta koowaad u kala leeyihiin. Sida ay mudnaanta u kala leeyihiin ayaa go'aamin doonta sida ay u kala horreeyaan iyo waqtiga PLIA uu qoondeyn doonto maaliyadaha Barnaamijka.
- b. PLIA ayaa mudnaan kala siin doonta codsiyada iyadoo lagu saleynayo dhibcaha farqiga u dhaxeeya caafimaadkooda. Dhibcaha farqiga u dhaxeeya caafimaadka ayaa waxaa go'aamiya xogta Farqiyada u Dhaxeeya Caafimaadka ee Washington ee ay daabacday Waaxda Caafimaadka (DOH).
- c. Ka-qaybgalayaasha barnaamijka ayaa lagu meeleeyaa saddex qaybood oo ku saleysan nooca shaqada la codsaday:
 - i. Nadiifinta wasakhda oo aan lahayn casriyeynta kaabayaasha.
 - ii. Nadiifinta wasakhda oo leh casriyeynta kaabayaasha.
 - iii. Casriyeynta kaabayaasha oo keliya.
- d. Ka-qaybgalayaasha waxaa ay qoraal ahaan ugu wargelin doontaa PLIA sida ay ugu kala horreeyaan liiska mudnaansiinta iyo tallaabooyinka xiga ee geeddi-socodka.

8. **Kulanka Oadashada iyo Istiraatiijiyadda Maaliyadeed**

- a. Kulan ayaa lagu qaban doonaa bartan internet-ka, xafiiska PLIA, ama telefoonka si looga wadahadlo natiijooyinka shaqada PPA iyo si loo muujiyo istiraatiijiyadda maaliyadeed.
- e. PLIA iyo Ka-qaybgalaha waxay ka wadahal doonnaan mashruuca oo ay ku jiraan kharashaadka mashruuca ee la qiyaasay. PLIA ayaa sidoo kale ka hadli doonta kheyraadyada maaliyadeed iyo ikhtiyaarada. Ku dhowaad xaaladaha oo dhan, Ka-qaybgalayaasha waxaa la siin doonaa amaah dulsaarkeedu hooseeyo. Deeqda Barnaamijka ayaa la bixin karaa haddii Ka-qaybgalaha uu ka soo baxo shuruudaha waxaanna la heli karaa maalgelinta Barnaamijka iyo kheyraadyo.
- f. PLIA ayaa sharxi doonta sida maaliyada loo maamuli doonno waxayna faahfaahin doontaa mas'uuliyadaha iyo doorarka Ka-qaybgalaha iyo Hay'adda.

- g. Ka-qaybgalayaasha ayaa waxaa loo soo bandhigaa amaahda, kulankan istiraatiijiyadda maaliyadeed ayaa sidoo kale faahfaahin doonna qaddarka amaahda iyo shuruudaha amaahda.
- h. Ka-qaybgalayaasha ayaa la siiyaa 10 maalmood oo kuwa shaqada ah si uu u aqbalu ama u diido amaahda ama deeqda.⁴
- i. Mashruuca ayaa u-qalmi kara amaahda iyo deeqda; si kastaba maalgelinta Barnaamijka (oo ay ku jiraan qaddarada amaahda iyo deeqda) ayaa lagu xaddidaa \$75,000 ee loogu talagalay hal xarun oo haanta saliidda kululaynta ah.
- j. Ka-dib marka PLIA iyo Ka-qaybgalaha ay isku raacaan maalgelinta iyo baaxadda shuruudaha shaqada, PLIA ayaa waxay diyaarin doontaa Heshiiska Amaahda ama Heshiiska Deeqda.
- k. Ka-dib saxiixa dhammaan dhinacyada, PLIA ayaa Heshiiska u gudbinaysa Waaxda Caafimaadka (DOH) si ay u diyaariso koontada.

9. Maalgelinta Amaahda iyo Bixinta Lacagaha Oaansheegga

- a. Ka-qaybgalaha si toos ah uma helayo maaliyadaha amaahda, taa beddelkeeda, Ka-qaybgalaha wuxuu dib-u-eegayaa oo uu ansaxinayaa qaansheegyada qandaraaslaha ama la-taliyaha, sida qandaraasyada. Qandaraaslayaasha ama la-taliyayaasha ayaa qaansheegyada u gudbinaya PLIA si lacagaha loo siiyo.
 - i. Ka-qaybgalayaasha ayaa xulan doonna qandaraasle ama la-taliyaha shaqada u qabanaya.
 - ii. Qandaraaslayaasha iyo la-taliyayaasha ayaa keliya soo gudbin kara qaandheega kharashaadka u-qalma.
 - iii. La-taliyayaasha deegaanka iyo qandaraaslayaasha qabanaya shaqada aan nadiifinta ahayn waa in looga diiwaangeliyaa in uu yahay [iibiye gobolka oo dhan](#) Xafiiska Maareynta Maaliyadeed.

Abaalmarinnada Amaahda

- *Ku xaddidan ilaa iyo \$75,000 (waxaa ka mid ah kharashaadyada PPA).*
- *Qiimaha dulsaarka: aasaasi*
- *Muddada: 30 sano*
- *Qanaax ma lahan in lacago dheeraad ah la bixiyo.*

⁴ Xaalado aan horey loo arag awgood, sida musiibada dabiiciga ah ama cudurka safmarka ah, PLIA ayaa si ku-meelgaar ah u joojin karta tallaabada ku saabsan soo-jeedinta maaliyadeed. PLIA ayaa bixin doonta ogeysiis hore haddii xaalad kasta oo noocaasi ah ay timaado.

- b. PLIA ayaa dib-u-eegaysa qaansheegyada si ay u xaqiijiso in shaqada la qabtay ay waafaqsan tahay shuruudaha kharasha u-qalma amaahda⁵ iyo baaxadda shaqada ee la oggolaaday. Oggolaanshaha PLIA ma ahan in ay ku ayidayso shaqada uu qabtay qandaraaslaha ama la-taliyaha. PLIA dib-u-eegis kuma sameynayo ama ma oggolaanayso tayada shaqada la qabtay.
- c. PLIA waxay bixisaa lacag-bixinnada, iyada oo ka bixinaya maaliyadda amaahda Ka-qaybgalaha. PLIA ayaa maamulaysa maaliyadaha amaahda iyadoo si toos ah lacag-bixinnada u siinaysa qandaraaslayaasha ama la-taliyeyaasha uu shaqaaleeyay Ka-qaybgalaha si uu u qabto shaqada goobta.

10. **Dib-u-bixinnada Amaahda Ka-qaybgalaha**

- a. Lacag-bixinnada amaahda ayaa la filayaa 30 maalmood ka-dib ansaxinta PLIA ee foomka codsiga lacag-bixinta, iyo 30 maalmood kasta wixii markaasi ka dambeeya.
- b. Waaxda Caafimaadka (DOH) ayaa diri doonta bayaannada qaansheega hal bil ka hor taariikhda la filayo lacag-bixinta.
- c. Ka-qaybgalayaasha ayaa lacag-bixinnada amaahda si toos ah u siin doonna PLIA.

11. **Joojinta ama Hakinta Amaahda**

- a. Hakinta waa tallaabo PLIA ah oo si ku-meelgaar ah u celinaysa ama u joojinaysa mashruuca, oo ay ku jiraan lacag-bixinta qaansheegyada ee laga bixinayo maaliyadda amaahda.
- b. Hakinta waa baajinta amaahda ka hor inta aysan dhicin.
 - i. Hakinta ayaa ka hortageysa Ka-qaybgalaha in uu soo gudbiyo qaansheegyado dheeraad ah oo loogu talagalay lacag-bixinnada ka imaanaya maaliyadda amaahda.
 - ii. Hakinta amaahda meesha kama saareyso heshiiska amaahda ama kama dejinayso Ka-qaybgalaha (Amaah-qaataha) waajibaadka fulinta shuruudaha heshiiska amaahda. Amaah-qaataha waa in uu sii wadaa bixinta lacagaha amaahda ee loogu talagalay lacagta la bixiyay iyadoo la raacayo shuruudaha heshiiska amaahda.
- c. Joojinta ama hakinta ayaa u dhici kara sababo ay ka mid yihiin:

⁵ Qandaraaslayaasha iyo la-taliyeyaasha ee ay kiraysteen Ka-qaybgalayaasha ayaa waxay si toos ah ula xiriiri karaan PLIA si ay uga wadahadlaan shuruudaha kharashka.

- Ka-qaybgalaha ayaa ku guuldareystay in uu u hoggaansamo shuruudaha amaahda.
- Ka-qaybgalaha ayaa xareynaya musalafnimo ama guriga ayaa mulkiyadiisa lala wareegayaa.
- PLIA iyo Ka-qaybgalaha ayaa si wadajir ah ugu heshiinaya in la joojiyo mashruuca ama qiimeynta, ama in uu hakiyo mashruuca ama amaahda.
- Maalgelinta laga helo gobolka, federaalka, ama ilo kale ayaa laga bixiyaa barnaamijka. PLIA ayaa dooran karta in ay raadiso joojin ilaa iyo inta laga xallinayo la;aanta maaliyadaha Barnaamijka.
- Ecology (Ikooloji) ayaa dhigaysa goobta Amarka MTCA.
- Sababaha kale ee xannibi kra ujeeddooyinka Barnaamijka.

d. Ogeysiiska ay PLIA siiso Ka-qaybgalaha.

- PLIA ayaa ogeysiis qoraal ah siin doonta Ka-qaybgalaha ka hor tallaabo kasta haddii joojin ama hakin degdeg ah loo baahan yahay si loo ilaaliyo danaha gobolka.
- Ogeysiiska qoraalka ah, PLIA aya sharxi doonta sababta(sababaha) ka dambeeya tallaabada, waxayna bixin doontaa taariikhda dhaqangalka, iyo faahfaahinnada kale ee ku saabsan joojinta ama hakinta. PLIA ayaa Ka-qaybgalaha siin doonta fursad uu ku saxayo cillado kasta.
- Midkoo PLIA ama Ka-qaybgalaha ayaa waxay bilaabi karaan joojinta ama hakinta marka ay jirto dhacdo musiibo ah, carqaladda khalkhalka gelin karta ujeeddada Mashruuca, ama sabab kasta oo kale ee mashruuca ka dhigaysa mid aan macquul ahayn sharci ama dhaqaale ahaanba.

e. Ogeysiiska uu Ka-qaybgalaha siiyo PLIA.

- Ka-qaybgalaha waa in uu ogeysiis qoraal ah siiyaa PLIA si uu ugu codsado joojin ama hakin.
- PLIA ayaa qoraal ahaan kaga soo jawaabi doonta 30 maalmood gudahooda ka-dib markii ay hesho.

- f. Kharashaadyada lama geli karo inta lagu guda jiro hakinta ama joojinta ka-dib.
- g. Joojinta ka-dib, Ka-qaybgalaha wuxuu bixin doonnaa horumarka oo kooban oo ay ku jiraan kharasha, xisaabinta kharashaadka iyo kharashaadka baxay.

12. **Maalgelinta Amaahda iyo Bixinta Lacagaha Oaansheegga**

PLIA ayaa bixinaysa deeq hore oo la siinayo dhammaan Ka-qaybgalayaasha PPA. Inta la gugayo helitaanka maalgelinta Barnaamijka, deeqo dheeraad ah ayaa la tixgelin karaa sida hoos lagu qeexay:

- a. **Deeqda Caafimaadka Deegaanka:** Maaliyadaha deeqda ayaa la heli karaa si loogu bixiyo kharashka ku baxa nadiifinta saliidda kululaynta ee daadatay ee halista degdegga ah ku ah bedqabka iyo caafimaadka aadanaha. Maaliyadaha ayaa keliya loo adeegsan karaa shaqada nadiifinta. Saliidda ku daadatay guriga Codsadaha, maamulka caafimaadka deegaanka ayaa dad ka caawin kara oo go'aamin kara haddii daadashadu ama wasakhdu ay halis tahay. Haddii daadashada loo arko in ay tahay halis degdeg ah, markaa Codsadaha waa in uu dokumentigaasi soo raaciyaa codsiga la buuxiyay. Si loo tixgeliyo, ayaa PLIA waxay dib ula eegi doonta dokumentigan ku qoran macluumaadka maaliyadeed ee ku xusan codsiga.
- b. **Deeqda Dhibaataada Maaliyadeed:** PLIA ayaa og in milkiilayaasha guryaha qaarkood ay wajahi karaan culays maaliyadeed oo mug leh marka ay qaataan amaah ay ku maalgelinayaan nadiifinta iyo casriyeynta, beddelidda, burburinta, ama bixinta haanta saliidda kululaynta ee lagama maarmaanka ah. Codsadayaasha qaar ayaa isku leh gurigooda, balse sidoo kale waxay wajahi karaan dhibaatooyin dhaqaale kale oo muddo dheer soconaya sida dakhliyada reerka oo xaddidan, la'aanta akoon kayd ah ama hanti la lacageyn karo, iyo awooddid la'aanta in la sameeo lacag-bixinnada amaahda ee muddada dheer. Deeqdaha Dhibaataada Maaliyadeed ayaa la siiyaa Codsadayaasha la dhibaataaysan caqabado dhaqaale oo aad u xun oo hadda jira ee ku tiirsan saliidda kululaynta si loo kululeeyo guryaha. Waaxda Caafimaadka (DOH) ayaa dib-u-eegi doonta agabka codsiga waxayna codsan kartaa dokumentiyo dheeraad ah oo lagu taageerayo Deeqda Dhibaataada Maaliyadeed. Milkiilayaasha guryaha ee raadinaya in ay codsadaan deeqdan waa in ay ku jiraan gudaha 200% ee tilmaamaha Saboolnimada federaalka sida ay go'aamisay Waaxda Adeegyada Caafimaadka iyo Aadanaha ee Mareykanka.⁶

⁶ <https://aspe.hhs.gov/2021-poverty-guidelines>

13. **Dib-u-bixinta Deeqda**

- a. Ka-qaybgalayaasha la siiyay deeqda Barnaamijka ee dhammeystiran, balse markii dambe ka hela maaliyado dheeraad ah sheegashada caymiska, sheegashada deeqda, ama sheegashada soo kabashada ee ku cad MTCA ama Xeerka Mas'uuliyadda, Magdhowga iyo Waxqabadka Deegaanka ee Ballaaran (CERCLA), ayaa heli doonna qaddarka deeqda lagu abaal-mariyay oo laga jaray qaddarka maaliyadaha dheeraadka ah.
- b. Haddii maaliyado dheeraad ah uu helo Ka-qaybgalaha ka-dib marka ay PLIA abaal-mariso oo ayna bixiso lacag-bixinnada deeqda, markaa PLIA ayaa u baahan dib-u-bixinta qaddarka deeqda.

14. **Joojinta iyo Hakinta Deeqaha**

- a. Hakinta waa tallaabo PLIA ah oo si ku-meelgaar ah u celinaysa ama u joojinaysa Mashruuca, oo ay ku jiraan lacag-bixinta qaansheegyada ee laga bixinayo maaliyadda deeqda. PLIA ayaa waxay hakin kartaa heshiiska deeqda, gebi ahaan ama qayb ahaan, waqti kasta ka-dib marka ogeysiis qoraal ah la siiyo Ka-qaybgalaha.
- b. Joojintu waa baajinta deeqda. PLIA ayaa u joojin karta Heshiiska waqti kasta sababo la xiriira khiyaanno, sharci-darro kale inta ay socoto shaqada Mashruuca, ama deyn bixin la'aan, marka ogeysiis qoraal ah la siiyo Ka-qaybgalaha. Dhinacyada waxay isku-raaci karaan in ay joojiyaan Heshiiska waqti kasta iyada oo bixinaya heshiis wadajir ah oo qoran.
- c. Awoodda PLIA ay ku bixinayso lacag-bixinnada deeqda ayaa ku xiran helitaanka maaliyadaha Barnaamijka. Haddii ay dhacdo in si kastaba maaliyadaha Barnaamijka ee laga helo gobolka, federaalka ama ilaha kale lala noqdo, la dhimo, ama la xaddido, PLIA ayaa go'aan ka gaari karta, in ay joojiso heshiiska deeqda, gebi ahaan ama qayb ahaan, ama in ay gorgortan kale ka gasho Heshiiska, oo ku xiran xaddidaad maaliyadeed ama shuruudo cusub.
- d. PLIA ayaa sidoo kale dooran karta in ay hakiso waxqabadka Heshiiska ilaa PLIA ay ka go'aamiso in maaliyad ku filnaan la'aanta la xaliyay. PLIA ayaa ku dhaqmi karta wax ka mid ah ikhtiyaaradan ogeysiis ama xaddidaad la'aan, in kastoo PLIA ay sameyn doonto isku-day macquul ah oo lagu bixinayo ogeysiis.

II. Macluumaad Dheeraad Ah

1. Xeer-nidaamiveyaasha iyo Sharciyada Dowladda ee Ku Habboon

- Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda Wareegta ee Haanta Kaydka Dhulka Hoostiisa, [Cutubka 70A.345 RCW.](#)
- Habka Xeerka Xakameynta Sunta (MTCA), [Cutubka 70A.305 RCW.](#)
- Haamaha Kaydka Batroolka ee Dhulka Hoostiisa ah, [Cutubka 70A.325 RCW.](#)
- Xeerka Ilaalinta Mas'uuliyadda Wasakhawga - Nidaamyada Haanta Kaydka Batroolka, [Cutubka 70A.330 RCW.](#)
- Xeer-nidaamiyaha Nadiifinta ee MTCA, [Cutubka 173-340 WAC.](#)
- Barnaamijka Gargaarka Farsamo ee Saliidda Kululaynta, [Cutubka 374-80 WAC.](#)

2. Mas'uuliyadaha iyo Doorka Ka-qaybgalaha

- Fahamka Ka-qaybgalaha iyo u hoggaansamidda Barnaamijka waa muhiim. Ka-qaybgalayaashu waxay mas'uul ka yihiin:
 - Soo gudbinta xirmada codsiga oo buuxda iyo in ay siiyaan PLIA agab codsi kasta ee laga soo codsaday.
 - In ay la shaqeeyaan shaqaalaha Barnaamijka iyo farsamada ee PLIA inta uu geeddi-socodka socdo.
 - Xaqiijinta in qandaraaslayaasha iyo la-taliyayaasha deegaanka ee loo shaqaaleeyay shaqada nadiifinta iyo tan aan nadiifinta ahayn in ay u hoggaansamaan baaxadda shaqada ee ay oggolaatay PLIA.
 - Ka soo bixidda dhammaan shuruudaha gobolka iyo kuwa maxalliga ah.
 - Oggolaanshaha iyo hagidda dhammaan shaqooyinka ay qabteen qandaraaslayaashooda iyo la-taliyayaashooda. Hubinta la-taliyayaasha uu xushay ka-qaybgalaha in ay si joogto ah u soo gudbiyaan warbixinnada xaaladda ee ku saabsan nadiifinta iyo in waxyaabahii la oggaaday kala hadlaan PLIA.

- Joogteynta wada-hadallada lala leeyahay shaqaalaha PLIA si loo yareeyo carqaladaha mashruuca iyo in ay la sii socodsiiyaan PLIA walaacyada cusub.
- U hoggaansamidda dhammaan xeer-nidaamiyayaasha iyo xeerarka khuseeya.

3. Mas'uuliyadaha iyo Doorka PLIA

- Shaqaalaha Barnaamijka iyo farsamada ee PLIA waxaa ka go'an in ay ka caawiyaan hawlgaliyaasha iyo milkiilayaasha Saldhiga (goobta) haanta saliidda kululaynta in ay aqoonsadaan shaqada ay tahay in la sameeyo iyo in ay fahmaan geeddi-socodka Barnaamijka.
- Inta lagu guda jiro geeddi-socodka hirgelinta Barnaamijka iyo talada farsamo, PLIA ayaa oggol in ay:
 - Joogteyso wadahadallo furan oo lala yeelanayo Ka-qaybgalayaasha oo ku saabsan dhammaan arrimaha la xiriira goobta.
 - Dib-u-eegto warbixinnada xaaladda ee laga helay la-taliyayaasha iyo in ay kala hadasho waxyaabihii la oggaaday Ka-qaybgalayaasha.
 - Bilowdo oo ay hormuud ka noqoto wacitaannada shirka ee lala yeelanayo la-taliyayaasha, kuwa wax laga soo iibsado, iyo Ka-qaybgalayaasha.
 - Qabato kulanno la-socoshaha ah oo lala yeelanayo Ka-qaybgalayaasha ka-dib marka dhismaha la dhammeeyo.
 - Ka caawiso Ka-qaybgalayaasha fahamka baaxadda shaqada mashruuca.
 - Dib-u-eegto dhammaan qaansheegyada la-taliyayaasha iyo kuwa wax laga soo iibsado si ay u xaqiijiso in sax yihiin oo ayna waafaqsan yihiin shuruudaha Barnaamijka.

4. Furfuridda Haanta Saliidda Kululaynta

PLIA ma dhiirrigelinayso in haamada lagu burburiyo meeshooda maadaama ay caqabad ku noqon karto hannaanka nadiifinta. Codsadayaasha doonaya in haanta saliidda kululaynta lagu burburiyo goobteeda waa in ay la xiriiraan Ciidanka Dab-damiska ee degaankooda ka hor inta aysan bilaabin, sababta oo ah maamul kasta wuxuu leeyahay shuruudo u gaar ah. PLIA ayaa ku talinaysa go'aanka in la gaaro iyadoo lagu saleynayo goobta gaarka ah

waxayna dhiirrigelinayaa in go'aanka la gaaro ka-dib marka la sameeyo daraaseynta PPA si loo hubiyo in laga soo bixi karo dhammaan shuruudaha muhiimka ah ee MTCA.

5. Casriyaynta ama Beddelidda Nidaamka Haanta Saliidda Kululaynta

Maaliyadaha deeqda iyo amaahda ayaa loo adeegsan karaa casriyaynta ama beddelidda kaabayaasha loogu talagalay nidaamka haanta saliidda kululaynta. Kaabayaasha waxaa ka mid noqon kara: haanta; tubbooyinka; qaybaha dhaqdhaqaaqa ee nidaamka, hawo-siinta, iyo nidaamyada qaybinta. Ka-qaybgalaha Barnaamijkan wuxuu mas'uul ka yahay xaqiijinta in casriyayn kasta ama sii wanaajin kasta in ay waafaqsan yihiin xeerarka, sharciyada iyo shuruudka kale ee dowladda hoose ama degaanka ka sokow shuruudaha gobolka.

6. Adeegyada Qandaraaslaha

Kheyraadyada xulashada qandaraaslaha ama la-taliyaha ayaa laga heli karaa:

- Waaxda Ikoolojiga: <https://apps.ecology.wa.gov/publications/SummaryPages/FTCP92116.html>
- Waaxda Shaqada iyo Warshadaha: <https://lni.wa.gov/licensing-permits/contractors/hiring-a-contractor/>

7. Kharashaadvada U-qalma

Qaansheegyada loo soo gudbiyay lacag-bixinta waa in ay noqdaan kuwo loogu talagalay waxqabadka ku saabsan qorshe hawleedka la ansaxiyay. Kharashaadyada u-qalma ayaa waxaa bixiya sanduuyada deeqda ama amaahda. Kharashaadyada aan u-qalmin waxaa mas'uuliyadooda iska leh Ka-qaybgalaha, oo sanduuqyada deeqda iyo amaahda si toos ah ama si dadbanba uma bixin karaan kharashaadyadan. Ka-qaybgalayaasha waa in ay ka xaqiijiyaan PLIA kharashaadyada u-qalma ka hor inta aan la bilaabin shaqo kasta ee ay lacagahooda bixiyaan sanduuqyada deeqda ama amaahda.

PLIA ayaa diidi karta qaansheegyada kharashaadyada loo arko in ay xad-dhaaf yihiin, sida qiimayaasha saacadlaha ee la-taliyaha oo ka badan qiimaha suuqa. Sidoo kale, lacagta loogu talagalay Qalabka Is-Ilaalinta ee Shakhsiga ayaa lagu xaddiday \$25 qof kasta. Fadlan ka eeg Lifaafa A liisaska dheeraadka ah.

8. Ikhtivaarrada Dib-u-bixinta, Dib-u-dhigidda, Dulqaadka, iyo Cafiska

Inta lagu guda jiro muddada dib-u-bixinta, Ka-qaybgalayaasha Barnaamijka ayaa la kulmi kara dhibaatooyin maaliyadeed oo saameynaya awoodda ay uga soo baxayaan shuruudaha dib-u-bixinta ama shuruudaha dib-u-helidda kharashka. Dhibaatooyinka waxaa ka mid noqon kara xaalado degdeg ah oo baahsan oo aan la saadaalin karin sida saameynta dhaqaale ee uu dadka ku yeelatay aafada caafimaadka ee adduunka oo dhan saameysay. Xaaladahan, PLIA ayaa si dhow ula shaqeyn doonta Ka-qaybgalaha si ay dib-u-eegis ugu sameyso walaacyada maaliyadeed ee hadda waxna uga beddesho ikhtiyaarada dib-u-bixinta ee loo baahan yahay.

Liiskan soo socda ayaa qeexaya tallaabooyinka ay qaadi karto PLIA iyada oo raadinaysa dib-u-bixinta iyo ikhtiyaarada ay leeyihiin Ka-qaybgalayaasha wajahaya dhibaatooyinka maaliyadeed. Ma ahan in ikhtiyaarada oo dhan ay heli karaan Ka-qaybgale Barnaamij kasta.

A. Amaahyada.

- a. Lacag-bixinnada bilaha ah ee dib-u-dhaca ama la eega, ayaa waxaa lagu dabaqayaa shuruudaha heshiiska.
- b. Lacag-bixinnada aan weli la bixin (oo ka soo wareegtay ilaa iyo lix bilood markii la filayay) ama la bixin waayay (ka soo wareegatay in ka badan lix bilood markii la filayay), PLIA ayaa raadin karta soo-celin toos ah oo loo marayo:
 - i. Deyn ururin.
 - ii. Xareynta xukun maxkamadeed.
 - iii. Xareynta iyo fulinta xuquuqda lagu haysanayo mulkiyadda guri
 - iv. Lacagaha laga helo iibinta guriga, gaar ahaan haddii qiimaha guriga uu sii kordho ka-dib markii la dhammeyay nadiifinta oo sabab u ah maalgelinta PLIA.

B. Dhibaatooyinka dib-u-bixinta.

- a. Geeddi-socodka:
 - a. La-xiriir Maareeyaha Maaliyadaha ee PLIA si aad ugala hadasho walaacyada ku saabsan dhibaatooyinka maaliyadeed. PLIA iyo DOH ayaa dib-u-eegaya macluumaadka maaliyadeed ee Ka-qaybgalaha ee hadda si ay u tixgeliyan awoodooda dib-u-bixinta amaahda iyo ikhtiyaarada kale. Ka-qaybgalayaasha la kulmaya dhibaatooyinka maaliyadeed waa in ay la xiriraan PLIA ka hor lacag-bixinno kasta ee dib u dhaca.
 - b. Tixgeli isbeddelada lagu sameeyay shuruudaha dib-u-bixinta.

- i. Ikhtiyaarka 1- Dib-u-dhigid: PLIA ayaa hakin doonta khidmadaha dulsaarka iyo lacag-bixinnada bilaha ah muddo waqti ah oo xaddidan. Wadarta guud ee waajibaadka amaahda waa in weli dib loo bixiyaa. Wadarta guud ee bilaha lacag-bixinnada la hakiyay ayaa waxaa lagu dari doonaa dhammaadka shuruudda amaahda ee asalka ah. Maaliyadaha amaahda ee la heli karo ayaa laga yaabaa in aanan la bixin inta lagu guda jiro dib-u-dhigidda.
- ii. Ikhtiyaarka 2 – Dulqaad: PLIA ayaa hakin doonta lacag-bixinnada bilaha ah muddo waqti ah oo xaddidan; haseyeeshee, khidmadaha dulsaarka ayaa sii ururaya. Wadarta guud ee waajibaadka amaahda waa in weli dib loo bixiyaa. Tirada guud ee bilaha dib-u-bixinta ayaa laga yaabaa in aysan isbeddelin. Maaliyadaha amaahda ee la heli karo lama qaybin doonno.
- iii. Ikhtiyaarka 3 – Wax-ka-beddelka Amaahda: Wax-ka-beddel qaab-dhismeedka lacag-bixinta iyo shuruudaha si loo waafajiyo xaaladda maaliyadeed ee Ka-qaybgalaha ee hadda. Ka-qaybgalaha wuxuu weli mas'uul ka yahay qaddarka amaahda ee dhan. Maaliyadda amaahda kama badan karto abaalmarinta amaahda ee asalka ah.

C. Cafiska Amaahda ama Dib-u-bixinta Lacagaha

Agaasimaha Fulinta ee PLIA ayaa tixgelin kara in uu cafiyo oo uu tirtiro/baajiyo amaahda inta ka harsan, haddii ay danta ugu wanaagsan ee gobola ay ku jirto.

PLIA ayaa dib-u-eegis ku sameyn doonta deynta harsan ee lagu leeyahay si ay u go'aamiso hab kharash ahaan taabogal ah oo lagu la tacaalayo lacagaha la heli karo ee horey loogu lahaa, iyo haddii lacagaha la heli karo ay tahay in laga saaro diiwaannada maaliyadeed ee Hay'adda (sida, in la tirtiro/baajiyo) maadaama kharashaadyada la filayo ee dedaallada qaadista dheeraadka ah ay ka badan karaan dheefaha la filayo.

PLIA ayaa iska cafin karta qayb ama dhammaan amaahda lagu leeyahay. PLIA ayaa tixgelin doonta xaaladda hadda ee ka-qaybgalaha waxayna raadin kartaa dhinac saddexaad oo xisaabin kara dokumentiyada maaliyadeed ee Ka-qaybgalaha si loo taageero tixgelinta cafiska. Lacagaha ay Hay'adda heli karto ayaa la tirtiri karaa maadaama ay tahay mid aan la qaadi karin marka ay ka soo baxdo wax ka mid ah shuruudahan soo socda:

- a. Haddii la heli waayo qeyn-qaataha, ama wax ka mid ah hantidiisa.
- b. Haddii deyn-qaataha uusan hanti lahayn ama la filayn in uu dhowaan wax hanti ah yeesho.

- c. Haddii deynnta looga dhaafo musalafid awgeed, oo aysanna jirin dammaanad-qaade ama qof dhaxli kara.
- d. Haddii deynnta lagu muransan yahay, oo PLIA aysan haysan dokumentiyo ku filan oo lagu fulin karo dedaallada ururinta ama qaadista.
- e. Haddii deyn-qaataha uu dhintay isaga oo aan lahayn wax hanti ah ama damaannad-qaad.
- f. Waqti kasta oo kharashaadyada la filayo ay ka badtaan dheefaha la filayo sida ay go'aamiyeen maamulka PLIA ama Xafiiska Xaiiska Xeer-Ilaaliyaha Guud.
- g. Xisaabaadka hoos yimaada qaddarka ugu yar haddii deyn-qaatuhu uusan ka soo jawaabin biilka asalka, wacitaanka telefoonka, ama warqadda lagu weyddiisanayo bixinta lacagaha lagu leeyahay.

Lifaaga A

Kharashaadyada U-qalma iyo Kuwa U-qalmin

Liiskan ayaa bixinaya tilmaamo qeexaya kharashaadyada u-qalma iyo kuwa u-qalmin ee loogu talagalay Barnaamijka Deeqda iyo Amaahda ee Saliidda Kululaynta ee PLIA. Kharashaadyada u-qalma waa khidmadaha la ansixiyay in la bixiyo ilaa iyo qaddarka lala xiriirinayo goobta. Liiskan ma qeexayo kharash kasta oo suuragal ah ee loo baahan karo oo wax-ku-ool ah si loo sameeyo xuduuddo MTCA, loo qiimeeyo goobta, ama loo saxo cilladaha ka jira goobta.

Dhammaan rasiidyada agabka, qalabka, alaabooyinka, iyo agabka qurxinta dhulka waa in la soo gudbiyo si looga baraandego hawlaha lacag-bixinta. Codsiyada dheeraadha ah ee loogu talagalay agabka gaarka ah ee aan lagu qorin liiska hoose ayaa u baahan oggolaanshaha hore ee PLIA ka hor inta aan kharashaadka uusan bixin si looga hortaggo daahid ama diidmo.

Dokumentigan waxaa keliya loogu talagalay tixraac oo keliya. Su'aalaha gaarka ah waa in lagu hagaajiyaa shaqaalaha PLIA iyaga oo qoran.

Kharashaady
<p>Daraaseynta Qorsheynta ee Horudhaca ah (PPA) Ilaa iyo \$5,000 ayaa la heli doonaa si loogu bixiyo kharashka daraaseynta hore ee shaqada gudaha goobta, falanqeynta muunadda, shaqaalaha, iyo warbixinnada.</p>
<p>Qaadista Muunadda iyo Baaritaanka Gudaha Goobta Falanqeynta ciidda ee shaybaarka, daraaseynta biyaha dhulka hoostiisa ku jira iyo uumiga (ciidda-gaaska, muunad ka soo qaadista dhagaxa ballaaran hoostiisa, aaladaha hawada gudaha). Sameynta ceelasha korjoogteynta biyaha dhulka hoostiisa oo ku-meelgaar ah iyo kuwo joogto ah, hydropunches, iwm.</p>
<p>Qalabka Is-ilaalinta ee Shakhsiga (PPE) Qalabka lagama maarmaanka ah ee la xiriira ilaalinta caafimaadka iyo bedqabka shaqaalaha ee loogu baahan yahay goobta. Kani waxaa ka mid ah gaashaanka wejiga, weji-xir, iyo gacmo-gashiyo. Kharashaadyada PPE waa in aysan ka badan \$25.00 qof kasta, maalintii.</p>
<p>Qalabka iyo Alaabooyinka Aaladaha lagu baaro dhulka (geoprobes), aalad lagu baaro dhulka oo gaari ku xiran, qalabka muunad qaadiska ee auger. Qalabka lagu oggaado gaaska ee loo yaqaanno PID (photo-ionization detectors) oo kiro ah, a,a qalab kasta oo ku habboon oo ayna oggolaatay PLIA.</p>
<p>Qodista iyo Sixidda Ciladaha Goobta. Cagafyo dhulka lagu qodo, cagafyada ciidda ka bixiyo godadka, gudbiyeyaal kiro ah, iwm. Xareynta rukhsadaha magaalada/degmada, xakameynta gaadiidka, qodista ciidda ku faddaraysan batroolka iyo midda nadiifka ah, ciid ka buuxinta meeshii la qoday, korjoogteynta uumiga oo joogto ah, farsamooyinka adeegsiga bakteeriyada iyo noole kale oo baabi'inaya wasakhda (bio-remediation), iwm.</p>
<p>Abaabul Kharashaadyada caadiga ah ee ku baxa hawlgalka lagu keenayo qalabka iyo shaqaalaha goobta shaqada. Keenista ciid nadiif ah oo lagu buuxinayo meeshii la qoday, bixinta ciidda wasakhda ah oo la geynayo xarun looga takhaluso oo rukhsad haysata.</p>
<p>Fadlan ogow: lacagaha abaabulka ee yar ama xad-dhaafka ah lama bixin doonno.</p>
<p>Agabka Dhismaha</p>

Safiitada adag iyo jiingadaha lagu ilaalinayo jidadka ay maraan dadka lugeeya, agabka tiirinta, agabka loogaga shaqeynayo godadka, dayrarka badbaadada, xariga digniinta, ama agabka kale ee horey loo oggolaaday.

Shaqada

Shaqaalaha guud ee goobta, maareeyaha/kormeerayaasha mashruuca, shaqaalaha taageerada xafiiska, maareeyayaasha goobta, iyo qandaraaslayaal hoosaadka

Qurxinta dhulka iyo dayactirka

PLIA ayaa bixin doonta ilaa iyo \$5,000 doolar oo loogu talagalay qurxinta dhulka ee laga sameeyay keliya guriga isha u ah wasakhda haddii waxqabadyada la qabtay ay lagama maarmaan ka dhigayaan dayactirka muddada dheer iyo/ama gelidda guriga. Waxqabadyadan ayaa waxaa ka mid ah, balse aanan ku xaddidnayn, kuwan soo socda: dib u soo celinta aaladaha gelidda ee loogu talagalay in dadka naafada ah ay ku galaan guriga, goynta geedaha, shaqaalaha duminaya/dib u dhisaya dayrarka, meesha ay gawaariga guriga ka soo galaan, jaran-jarooyinka ama agabka guud ee xaddidaya gelidda goobta. Dayactirka lagu sameynayo jaran-jarooyinka ee loogu talagalay gelidda lagama maarmaanka ah ee guriga, dayrarka, gurada sare ee guriga iyo albaabka guriga ayaa la dayactiri karaa iyadoo la adeegsanayo agabkii hore/asal ahaan meesha ku dhisnaa.

Dayactirka

Dayactirka lagu sameeyay adeegyada dhulka hoostiisa sida adeegga biyaha, korontada, iyo dhumaha gaaska ee ka imaanaya adeegyada guud soona galaya guriga. Kharashaadyada ku baxaya dayactirka iyo qurxinta dhulka ee guriga deriska la ah ayaa waxaa lagu bixin doonaa ilaa \$1,500.

Warbixinnada

Warbixinnada daraaseynta goobta, nadiifinta kama dambeysta ah, iwm. Dokumentiyada oo dhan waa in la soo buuxiyo marka la soo gudbiyo. Waxyaabaha ku xusan sadarka ee loogu talagalay arrimaha gaarka ah ee warbixinta lama caymin doonno. Shaqada maamulka ee dheeraadka ah sida diyaarinta Heshiiska Deegaanka iyo xareynta, heshiisyada farsamo, iwm. waa in ay horey u oggolaato PLIA waxaanna keliya loo caymin doonaa si kiis kiis ku saleysan.

Safarka

Hay'adda ma bixin doonto wax ka badan qiimaha maalilaha ah ee gobolka ee uu daabacay Xafiiska Maareynta Maaliyadeed ee loogu talagalay kharashaadyada safarka. Qandaraaslaha ayaa ka heli kara qiimayaasha yowmiyada ama maalilaha <https://ofm.wa.gov/accounting/administrative-accounting-resources/travel>. Marka laga reebo kuwa loogu talagalay raashiinka, inta mayl ee meel loo socdo, Hay'adda ayaa u baahan rasiidyada loogu talagalay dhammaan kharashaadyada la xiriira safarka.

Ma jiraan wax lacag-bixin ah oo lagu bixinaya kharashaadyada safarka oo loogu talagalay safarka caadiga ah ee lagu tagayo loogana soo noqonayo goobta Hay'adda.

Kharashaadya

Waxyaabaha Guud

Waxyaabaha ay ku jiraan balse aan ku xaddidnayn kuwan soo socda: kharashaadada shaqada guud iyo kharashka guud, rukumashada (barnaamijyada 'software, wargeysyada, iwm.) dayactirka qalabka, adeegga internet-ka, qalab xafiiseedka ama dayactirka, caymiska, curaarka, diiwaangelinnada, iwm.

Dayactirka

Dayactirka lagu sameeyay dhismayaasha lagu kordhiyay dhismaha, khadadka adeegga dheeraadka ah ee ka soo baxaya guriga weyn ee galaya dhismayaasha lagu kordhiyay guriga lama caymin doonno.

Kharashaadyada kala duwan

Cuntada, cabbitaannada la siiyo shaqaalaha. Qoraallada sadarka ee loo qoray "waxyaabo kala duwan" oo aan sharraxaad lahayn.

*Washington State Pollution Liability Insurance Agency
P.O. Box 40930, Olympia, Washington 98504-0930
1-800-822-3905 ▪ www.plia.wa.gov ▪ @PLIAWA*

